

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/39/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114204133
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114204133.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, proti odporcovi: L. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., V. XX, za účasti vedľajšieho účastníka: H., A., Q. XX, zastúpeného: JUDr. Ladislav Mikluš, advokát so sídlom Košice, Budapeštianska 8, o zaplatení 353,76 Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C/64/2014-52 zo dňa 12.11.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

Navrhovateľ n e m á p r á v o náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol, náhradu trov konania účastníkom nepriznal, navrhovateľovi určil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 34,60 Eur na účet jeho právneho zástupcu, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Právne odôvodnil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa ust. § 497 Obchodného zákonníka a ust. § 9 ods. 1, 2 písm. k) a § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy.

Po oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi súd podrobil kontrole predloženej zmluvy o splátkovom úvere, nakoľko je preukázané, že sa jedná o vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, kedy sa na režim vzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch. Predložená zmluva o splátkovom úvere spĺňa náležitosti písomnej formy, no zo zmluvy vyplýva len skutočnosť, že výška splátky istiny je 60,93 Eur. Uvedené znenie nespĺňa náležitosti citovaného paragrafu Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého takáto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z dikcie citovaného zákona nepochybne vyplýva, že náležitosťou zmluvy je presný rozpis, z ktorého bude zrejmé, aká je výška splátky istiny, aká je výška splátky úroku a aká je výška splátky ostatných poplatkov. Podľa názoru súdu neobstojí tvrdenie navrhovateľa, že mesačná splátka v sebe zahŕňa všetky tri zložky a jednoduchým aritmetickým výpočtom je možné dospieť k záveru, že táto splátka, okrem čistej istiny, obsahuje aj výšku úrokov a poplatkov. Pokiaľ zákon vyžaduje expresis verbis takéto vyjadrenie a rozloženie toho, čo splátka obsahuje, táto zmluva nespĺňa túto náležitosť. Z uvedeného dôvodu v zmysle citovaného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch súd dospel k záveru, že pri takejto zmluve je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov.

Napriek skutočnosti, že zmluva je nazvaná ako zmluva o revolvingovom úvere, je zrejmé, že predmetné finančné prostriedky boli poskytnuté jednorázovo ako to vyplýva z karty klienta, bez toho, aby došlo k nejakému revolvingovému dodatočnému poskytnutiu finančných prostriedkov, preto je nepochybné, že už v samotnej zmluve nebolo technickým problémom rozčleniť mesačnú splátku na sumu, ktorá bude účtovaná na splatenie istiny, úrokov a iných poplatkov, čím nemožno vylúčiť aplikáciu citovaného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorého následkom je to, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ bolo odporcovi poskytnuté finančné plnenie vo výške 822,69 Eur, je zrejmé, že táto suma z jeho strany bola uhradená a aj preplatená, nakoľko úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Výrok o trovách odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., keď úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko tento ich nežiadal, pričom vedľajšiemu účastníkovi trovy konania nevznikli, nakoľko vo veci sa nevyjadril.

O trovách vedľajšieho účastníka bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď súd priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby vo výške 26,56 Eur, k čomu je nutné pripočítať režijný paušál vo výške 8,04 Eur, teda spolu 34,60 Eur. Jedná sa o úkon právnej služby, a to písomné podanie vo veci samej, kde vedľajší účastník po oboznámení sa s predmetom konania súdu uviedol skutočnosti, ktoré považoval za rozhodujúce v konaní a jednalo sa podľa názoru súdu o účelný úkon právnej služby. Súd nepriznal ako účelne vynaložený úkon právnej služby prevzatie vecí, nakoľko v týchto veciach reálne nedochádza k porade medzi právnym zástupcom vedľajšieho účastníka a štatutárnym zástupcom vedľajšieho účastníka, nakoľko vedľajší účastník formulárovými podaniami vstupuje do konaní, v ktorých sú účastníkmi spotrebiteľa. Tieto skutočnosti sú súdu známe z úradnej činnosti.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Právne odôvodnil svoje odvolanie navrhovateľ ust. § 205 ods. 2 písm. a), c), d) a f) O.s.p. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania, a to jeden úkon vo výške 31,87 Eur, čiže 26,56 Eur + 20 % DPH a jedenkrát režijný paušál 9,65 Eur, teda 8,04 + 20 % DPH.

Navrhovateľ namietal, že závery súdu o tom, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje termíny splátok istiny ako aj údaj o výške úrokov a iných poplatkov nie sú správne a nezodpovedajú jej obsahu. Z neho vyplýva, že úver mal byť uhradený v 30 mesačných splátkach, pričom splátky boli splatné k dohodnutému dňu. Uvedené skutočnosti vyplývajú tak zo samotnej zmluvy ako aj z potvrdenia akceptácie žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru. Navrhovateľ poukázal na to, že záver súdu nepodporuje ani slovné spojenie právnej normy, ktoré nehovorí o uvádzaní počtu termínov a výšky splátok úrokov, splátok istiny, splátok ostatných poplatkov. Zmluva obsahuje určenie počtu splátok, dátumu jej splatnosti v mesiaci. Údaj o dátume splatnosti prvej splátky, poslednej splátky vyplýva z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ale aj zo splátkového kalendára. Výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. odporuje aj iné ust. zákona, a to napr. o výpočte RPMN. Ak by malo platiť, že náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. spočíva v uvedení splátky istiny, splátky úroku, splátky iných poplatkov, potom vzniká legitímna otázka, ktoré ust. ukladá uvádzať v zmluve popri údajnom rozpise splátky istiny, úroku a iných poplatkov ešte aj ich celkový súčet. Žiadne ust. v Zákone o spotrebiteľských úveroch neuvádza samostatne uvádzať ešte aj súčet rozdelenej splátky. Závery súdu prvého stupňa nie sú dôvodné a aplikácia zákona 129/2010 Z.z. je založená na jeho nesprávnom výklade. Ak navrhovateľ vychádza z výkladu súdu, podľa ktorého sa povinnosť uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a ostatných poplatkov vzťahuje na každú túto položku, potom rovnaký prístup by musel platiť aj ohľadne chýbajúcich náležitostí podľa ods. 2 písm. a) až k), r) a y), teda že musia chýbať všetky uvedené náležitosti súčasne. Navrhovateľ napadol aj výrok o priznaní nároku na náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, ktorý je v rozpore s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Vedľajší účastník sa deklaruje ako združenie na ochranu spotrebiteľa, a teda sa prioritne predpokladá pomoc zo strany združenia založeného za týmto účelom a nie zo strany zvoleného zástupcu združenia. Združenia na ochranu spotrebiteľa majú možnosť využívať aj podporu ministerstva. Z uvedeného dôvodu súdy, napr. Okresný súd Košice a okolie sp.zn. 13C/366/2013 rozhodujú tak, že ak sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí jeho trovy znášať samo z vlastných prostriedkov. Zákonná úprava priznáva združeniam, ktoré majú predmet činnosti ochranu spotrebiteľa osobitné práva a povinnosti (§ 25 zákona č. 250/2007

Z.z.). Priznanie týchto oprávnení vzhľadom na ich obsah odlišuje takýto typ združenia od obyčajných združení a pripodobňuje ich postavenie takým subjektom, ako sú napr. odborová organizácia a pod. Teda subjektom, u ktorých vzhľadom na ich zameranie sa predpokladá odborné a personálne vybavenie na vykonávanie ich činnosti. Podporne navrhovateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 6Mcdo/5/2013. V tomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Rovnakým spôsobom rozhodujú v tomto smere aj Okresný súd Bratislava V. sp.zn. 43C/25/2012 a Bratislava IV. sp.zn. 23C/27/2012. Uvedenú neúčelnosť trov konania potvrdil následne aj Krajský súd v Bratislave v konaní pod sp.zn. 5Co/515/2012.

Odvolačný súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 27.01.2016 a zistil, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Premetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je vymedzený rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa je posúdiť, či súd prvého stupňa vo veci rozhodol správne, ak návrh zamietol z dôvodu, že úver pre chýbajúce náležitosti úverovej zmluvy považoval za bezúročný a bez poplatkov, a to s poukazom na argumenty, ktoré uviedol navrhovateľ v svojom odvolaní.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že účastníci konania uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere dňa 03.08.2010, na základe ktorej bol schválený úverový limit 990,- Eur, ktorý mal byť splatený celkovou čiastkou 1.827,90 Eur pri RPMN 66,47. Mesačná splátka vrátane úrokov mala činiť 60,93 Eur. Odporca splatil 1.474,14 Eur, pričom bolo mu poskytnutých 822,69 Eur.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 2.4.2010 do 10.6.2013).

Podľa ust. § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa ust. § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. f) je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru; pod písm. k) výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzami spotrebiteľského úveru a pod písm. j) ročná percentuálna miera nákladov.

Podľa ust. § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a)- k), r) a y)
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do 3 mesiacov neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods.1 alebo
- d) v zmluva o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k), kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. f) citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť

úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

V zmluve však chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod písm. k) citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia je totiž významná pre spotrebiteľa, najmä pre posúdenie výhodnosti daného úveru (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/12 zo dňa 6.8.2013).

K odvolacej námietke navrhovateľa, že súd prvého stupňa nesprávne interpretoval zákon č. 129/2010 Z.z. odvolací súd uvádza, že výklad právnej normy je nevyhnutnou súčasťou tak právnej teórie ako aj právnej praxe. Právny výklad je integrálnou súčasťou procesu aplikácie práva, čo sa najzreteľnejšie prejavuje v súdnej aplikácii práva. Úlohou výkladu je konkretizácia zákona, v danom prípade teda úloha aplikácie práva. Cieľom aplikácie právnej normy je zistiť a objasniť jej obsah často aj nad rámec gramatického výkladu. Právny výklad je racionálna činnosť, ktorá dáva zmysel právnemu textu, pričom požiadavka racionality je kľúčová. Teologický výklad právnej normy postihuje zmysel, resp. cieľ právnej normy v súvislosti s najvšeobecnejšími podmienkami, v ktorých sa má norma realizovať. Ide o hľadanie účelu zákonného ust., a to v kontexte spoločenských podmienok v okamžiku interpretácie. Pre výklad právneho predpisu je rozhodujúca v ňom vyjadrená vôľa zákonodarcu, ktorú možno objektivizovať tak, ako to vyplýva zo znenia zákonného ustanovenia a významných súvislostí, do ktorých je zaradené. Viazanosť zákonom neznamena viazanosť písmenami spolu s nutnosťou doslovného výkladu, ale väzbu na zmysel a účel zákona.

Ust. § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy má za účel ochranu spotrebiteľa tak, aby dodávateľ bol povinný spotrebiteľovi ešte pred uzatretím zmluvy, resp. priamo v nej poskytnúť prehľadne všetky relevantné údaje, na základe ktorých sa spotrebiteľ môže rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie alebo nie. Spotrebiteľ musí byť pred uzatretím zmluvy o úvere dôkladne informovaný. Aby bolo zabezpečené, že spotrebiteľ bude mať vždy dostatok informácií pre svoje rozhodnutie, zákonodarca v ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. vymenúva obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zároveň v ust. § 11 presne uvádza, kedy sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Vychádzajúc z hore uvedeného, odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa zdieľa názor, že ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné vykladať tak, že každá zmluva musí obsahovať presné číselné vymedzenie výšky, počtu a termínov splátok, osobitne istiny, tak úrokov, tak aj iných poplatkov, pričom absencia už len jednej z týchto náležitostí spôsobuje, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Odvolací súd zároveň uvádza, že v zmluve absentujú i ďalšie náležitosti podľa vyššie citovaných ust., čo by tiež spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť daného úveru. Vzhľadom na zásadu hospodárnosti však odvolací súd sa uvedenými nezaoberal.

Súd prvého stupňa správne zistil, že odporca už poskytnutú istinu úveru navrhovateľovi zaplatil, čo v konaní sporné nebolo. Preto správne súd prvého stupňa návrh zamietol.

Správne rozhodol súd prvého stupňa i o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., ktorých priznanie navrhovateľ namietal. Ide o jeden úkon právnej služby vo výške 26,56 Eur a režijný paušál 8,04 Eur.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odôvodniť z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Žiadnym zákonom nie je vylúčené, aby toto základné právo na právnu pomoc si uplatnilo aj združenie spotrebiteľov. Do obsahu tohto základného práva na právnu pomoc patrí aj zastúpenie účastníka konania, teda každého i združenia advokátov. Obsah tohto základného práva nepredpokladá, že spotrebiteľa združení v nejakom združení sú schopní uplatniť svoje základné práva na súdnu ochranu bez právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom len z dôvodu, že sú právnickou osobou založenou a vzniknutou so špecifickým účelom ochrany spotrebiteľa. Len so zameraním združenia na ochranu spotrebiteľa nemožno vyvodiť, že takéto združenie je schopné zabezpečiť realizáciu

základného práva na súdnu ochranu bez zastúpenia advokátom. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd konštatuje, že nie je možné odoprieť vedľajšiemu účastníkovi právo dať sa zastúpiť advokátom.

Preto odvolací podľa ust. § 219 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a ust. § 151 O.s.p. Navrhovateľ si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešná odporkyňa ani vedľajší účastník na strane odporkyne si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili. Keďže ide o konanie návrhové, vo vzťahu k nim odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.